

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **R. P.,** zastoupen JUDr. Koljou Kubíčkem, advokátem se sídlem Urbánkova 3360, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, zastoupen JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Nám. 14. října 3, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2007, čj. 16/87643/2007/1561, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2010, čj. 6 Ca 352/2007 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**
II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Magistrát hlavního města Prahy rozhodnutím ze dne 27. 8. 2007, čj. MHMP 357571/2007/DOP – T/Fu/TAXI-rozc, uložil žalobci pokutu ve výši 400 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč za porušení cenových předpisů podle § 15 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“).

[2] Žalovaný odvolání žalobce proti shora uvedenému rozhodnutí zamítl rozhodnutím ze dne 8. 11. 2007, čj. 16/87643/2007/1561.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). V ní žalovanému vytkl nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Cenová kontrola byla uskutečněna v době bezpečnostní přestávky, tedy v okamžiku, kdy žalobce taxislužbu nevykonával ani nenabízel. Kontrolní pracovník žalobci neoznámil

zahájení kontroly a neprokázal se příslušným oprávněním. Žalobce má za to, že se daného deliktu nedopustil. Statickou kontrolou nemohlo být shledáno porušení nařízení č. 20/2006 Sb. hl. m. Prahy, neboť žalobce žádnou jízdu neposkytoval, a proto správní orgány nemohly uzavřít, že žalobce vykonával taxislužbu pouze na území hl. m. Prahy. Žalobce mohl zvýšit stanovenou maximální cenu o ekonomicky oprávněné náklady ve smyslu § 2 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon o cenách. Regulaci cen v taxislužbě považuje za protiústavní. Žalobce se dále vymezil proti uložené povinnosti hradit náklady řízení a poukázal na nedostatečné odůvodnění uložení pokuty. Pokuta je pro něj likvidační, neboť nedosahuje takových příjmů, aby ji byl schopen uhradit a případné splácení by jeho rodinu zatížilo na mnoho let. Žalobce závěrem navrhl moderaci uložené pokuty.

[4] Městský soud rozsudkem ze dne 7. 10. 2010, čj. 6 Ca 352/2007 - 52, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Městský soud předně neshledal důvodnou výtku o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, neboť z kontrolního protokolu a fotodokumentace plyne, že žalobce měl na dveřích svého vozidla i v ceníku ve vozidle uvedeny ceny, které byly řádově vyšší, než ceny platné v okamžiku nabídky. Soud žalobci nepřisvědčil ani v tom, že cenová kontrola nebyla řádně zahájena z důvodu, že žalobce vykonával bezpečnostní přestávku. Jednalo se o kontrolu statickou ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o cenách, nikoliv o kontrolu cenových předpisů při jízdě se zákazníky. Na vozidle žalobce byla uvedena cena, která byla stanovena v rozporu s nařízením č. 20/2006 Sb. hl. m. Prahy. Žalobce nesplnil svou povinnost provozovatele taxislužby označit zboží cenou platnou v okamžiku nabídky, tedy cenou aktuální, jak vyžaduje § 11 odst. 2 vyhlášky č. 478/2000 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě. Nejvyšší cena musí odpovídat maximální, předpisy stanovené, ceně a nesmí být vyšší. Soud nezohlednil námitky, že v případě žalobce existují odlišné podmínky, pro které by byl v souladu s § 2 vyhlášky č. 580/1990 Sb. oprávněn navýšit úředně stanovou maximální cenu taxislužby o ekonomicky oprávněné náklady. Dané ustanovení na žalobce nedopadá. Městský soud konečně neshledal regulaci cen taxislužby na území hlavního města Prahy nezákonnou ani protiústavní.

[6] Městský soud ovšem shledal důvodnou námitku, že žalovaný se při stanovení výše pokuty nezabýval a nezohlednil majetkové poměry žalobce tak, aby pro něj pokuta neměla likvidační charakter. Soud přitom přihlédl k v mezidobí vzniklé judikatuře, konkrétně k usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2008, čj. 1 As 9/2008 - 133. Ve smyslu tohoto usnesení se likvidační pokutou rozumí sankce, která je nepřiměřená osobním a majetkových poměrům delikventa do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. V posuzovaném případě měl městský soud za to, že s ohledem na výši pokuty a skutečnosti uváděné žalobcem, by onen likvidační účinek hrozil a toto riziko nelze bez dalšího vyloučit. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl konkrétní důvody, na jejichž základě učinil závěr, že uložená pokuta je přiměřená zákonem stanoveným kritériím a že není v daném případě likvidační. Odůvodnění výše

pokuty proto není úplné. Městský soud tedy rozhodnutí žalovaného zrušil a zavázal jej, aby se zabýval osobními a majetkovými poměry žalobce ke dni svého rozhodování a nikoliv k okamžiku spáchání deliktu.

III.

[7] Proti zrušujícímu rozsudku městského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."). Vyjádřil v ní nesouhlas se závěrem městského soudu, že správní orgány nedostatečně odůvodnily výši uložené pokuty. V době vydání rozhodnutí postupovaly zcela v souladu s cenovými předpisy i správním řádem. Uvedené usnesení rozšířeného senátu bylo vydáno více než dva roky po právní moci rozhodnutí žalovaného. Zohlednily zákonná kritéria pro uložení pokuty i tehdejší judikaturu Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel připomenul, že v předmětném rozhodnutí rozšířeného senátu je uvedeno, že pokuta za jiné správní delikty by neměla ztratit cokoliv ze své účinnosti, proto musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Žalobce však v průběhu správního řízení otázku majetkových poměru nenamítal a své majetkové poměry nikterak nedoložil.

IV.

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že vyslovený právní názor, dle kterého správní orgány nepřihlíží k majetkovým a osobním poměrům stěžovatele, byl v souladu s předchozí judikaturou kasačního soudu, a to např. s rozsudkem ze dne 4. 12. 2003, čj. 6 A 186/2002 - 45, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz. K posuzované otázce se však následně závazným způsobem vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008 - 133. Konkrétně v něm vyslovil, že „(s)*právní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem*." Nejvyšší správní soud ve zbytku odkazuje na celé odůvodnění tohoto usnesení.

[12] Žalobci, osobě provozující taxislužbu, byla uložena pokuta ve výši 400 000 Kč. Z rozhodnutí správního orgánu prvého stupně nadto plyne, že mu byla třemi jinými pravomocnými rozhodnutími uložena pokuta za porušení právních předpisů souvisejících

s provozováním taxislužby ve výši 50 000 Kč, 20 000 Kč a 50 000 Kč. Obecně je pokuta stanovená ve výši 400 000 Kč nepochybně způsobilá ohrozit či zasáhnout majetkovou sféru podnikající fyzické osoby. Podle shora citovaného usnesení rozšířeného senátu přitom mají správní orgány povinnost přihlédnout i k osobním a majetkovým poměrům, byť zákon o cenách tato kritéria v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Z obsahu nyní přezkoumávaných správních rozhodnutí ovšem není možné riziko likvidačního působení pokuty na žalobce bez dalšího vyloučit. Městský soud proto postupoval správně, pokud rozhodnutí žalovaného zrušil z důvodu, že se kritériem osobních a majetkových poměrů vůbec nezabýval, a to s ohledem na to, co v řízení ve vztahu k osobě žalobce vyšlo najevo.

[13] Skutečnost, že závěry rozšířeného senátu byly vysloveny až po vydání rozhodnutí žalovaného, nemůže založit důvodnost kasační stížnosti. Správní soudy totiž postupují od okamžiku vyhlášení rozhodnutí rozšířeného senátu podle tam zaujatého právního názoru ve všech probíhajících a v budoucnu zahájených řízeních (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, čj. 6 As 7/2005 - 97). Rozšířený senát sjednocuje odlišné názory na posuzovanou právní otázku, a proto je nutno jeho závěry respektovat.

[14] Nejvyšší správní soud doplňuje, že k týmž závěrům, a to za situace, kdy žalobce ve správním řízení nenamítal likvidační charakter pokuty, dospěl i v rozsudku ze dne 12. 5. 2011, čj. 2 Afs 32/2011 - 74. Soud v tomto rozhodnutí také přisvědčil argumentaci žalovaného ve vztahu k potřebě citelnosti a odpovídající intenzitě uložené pokuty. Dodal však, že je současně třeba trvat na tom, aby tato citelnost a intenzita vycházela ze zjištění o osobních a majetkových poměrech konkrétního delikventa a právě proto je tato informace pro rozhodování správního orgánu nezbytná.

[15] Nejvyšší správní soud nad rámec uplatněných kasačních námitek upozorňuje na další, v mezidobí vydané, rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, čj. 8 Afs 48/2009 - 80, podle něhož výrazem „cena platná v okamžiku nabídky“ ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o cenách, ve znění účinném do 17. 11. 2009, se rozumí cena prodávajícím aktuálně požadovaná; skutečnost, zda jde o cenu dovolenou právními předpisy o regulaci cen, není pro posouzení, zda prodávající splnil své povinnosti podle uvedeného ustanovení, rozhodná. I v tomto případě Nejvyšší správní soud odkazuje na plné odůvodnění předmětného usnesení.

[16] V nyní souzené věci byla žalobci uložena pokuta za porušení § 15 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 13 odst. 2 zákona o cenách, neboť na dveře vozidla taxislužby umístil ceník, který neodpovídal platným cenovým předpisům. Kontrolní orgán učinil závěr o porušení cenových předpisů a o neplnění informační povinnosti dle § 13 odst. 2 zákona o cenách na základě tzv. statické kontroly. Z předmětného usnesení rozšířeného senátu ovšem lze dovodit, že k porušení cenových předpisů podle shora uvedených ustanovení nedojde bez dalšího jen tím, že provozovatel taxislužby vozidlo označí cenou, která je vyšší nežli stanovená maximální cena. Jinými slovy řečeno, skutečnost, že žalobce označil vozidlo taxislužby cenou, která je v rozporu s cenovými předpisy, nemohla sama o sobě založit jeho odpovědnost za delikt podle § 15 odst. 1 písm. f) zákona o cenách. Naopak, mají-li správní orgány v úmyslu sankcionovat provozovatele taxislužby za nastavení cen vyšších než je cena maximální dle cenových předpisů, mohou tak činit podle § 15 odst. 1 písm. a)

zákona o cenách, nikoli aplikací písm. f) téhož ustanovení. I tyto právní závěry musí správní orgán v dalším řízení rovněž zohlednit.

[17] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného neshledal uplatněné stížní námitky důvodnými. V řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Kasační stížnost proto jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[18] O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 *a contrario* a § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci náhrada nákladů nebyla přiznána, neboť mu v tomto kasačním řízení podle obsahu soudního spisu žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. srpna 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu